

Deklica s srnami, akril, 100 cm x 80 cm, detajl

MONIKA LAZAR

Monika Lazar je leta 1967 rojena slikarka in umetnostna zgodovinarica, ki je odrasla v Tolminu, danes pa živi z družino v Kobaridu. Po končani srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, je med leti 1989 in 1990 obiskovala Akademijo lepih umetnosti v Benetkah. Zatem je potovala in živela v Londonu, nato pa se vrnila domov, v Posočje, kjer si je ustvarila družino ter se uspešno ukvarjala z družinskim podjetjem. S študijem je nadaljevala leta 2009, ko se je vpisala na Visoko strokovno šolo za risanje in slikanje v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 2012. Zatem se je vpisala na magisterij iz umetnostne zgodovine na univerzi v Vidmu/Udine, kjer je leta 2019 magistrirala na temo svetega v umetnosti. Sodelovala je že na več skupinskih razstavah, ta pa je njena tretja samostojna.

+386 41 651 148 | monika@lazar.si | www.monikalazar.com

ARS LOCI. UMETNOST V PROSTORU SVETEGA.

Vas in vaše prijatelje pristrčno vabimo
na odprte razstave

PreSVETljeno

slikarke in umetnostne zgodovinarke Monike Lazar

V ČETRTEK, 8. JULIJA 2021, OB 20. URI
V CERKVI DEVICE MARIJE V BOVCU.

Razstava bo na ogled ob sredah in nedeljah med 18. in 20. uro
Za ogled razstave izven urnika pokličite +386 (0)31 643 147 (Zoran) ali +386 (0)40 396 806 (Daša)
Za informacije obiščite spletno stran: <http://www.artis.si/ArsLoci/ArsLoci.html>

Tisk zloženke je omogočila Občina Bovec.
Razstavo organizira Društvo Ars Bovec v sodelovanju s kuratoriko Dašo Čopi.
Strokovna in tehnična pomoč pri izvedbi razstave: Monika Ivančič Fajfar in Zoran Kašca.
Oblikovanje brošure: Studio Čuk, Jasna Čuk Kolavčič.

Pri izvedbi so pomagali:
Avtorica Monika Lazar z družino ter prostovoljci in podporniki Društva Ars Bovec.

Monika Lazar

PreSVETljeno

CERKEV DEVICE MARIJE BOVEC, 8. 7. 2021 – 5. 9. 2021

Beg v Egipt, akril, 100 cm x 70 cm, detajl

MONIKA LAZAR – PreSVETljeno

Ciklus razstav *Ars loci. Umetnost v prostoru svetega* v cerkvi Device Marije v Bovcu v svoji dvanajsti izvedbi predstavlja slikarko in umetnostno zgodovinarico Moniko Lazar iz Kobarida. Slikarka s precej mladim opusom slik in bogatim akademskim znanjem je v center svojega raziskovanja postavila pojem svetega v umetnosti, ki je zanjo mnogo več kot le sakralnost v kontekstu religije in ga razume širše. Na to temo je napisala tudi obsežno magistrsko nalogo na univerzi v italijanskem Vidmu / Udinah, v kateri se je sicer zavzela za izrazito filozofski pristop, a v razpravo vključila tudi mnoge druge vede. Razumevanje vseh vidikov umetnosti in človeškega ustvarjanja namreč zahteva širok in celosten pregled.

Slike, ki jih umetnica predstavlja na razstavi *PreSVETljeno* v cerkvi Device Marije so nastale v njeni "svetlejši fazi" ustvarjanja, ki zdaj traja že nekaj let. V zadnjem času se tej značilni presvetljenosti pridružujejo tudi rahli kontrasti, kar morda napoveduje drugačno likovno izražanje v prihodnjih letih. Glavno vlogo na slikah ima intenzivna svetloba, žareča v odvisnosti od motiva in učinka, ki ga želi umetnica doseči. Lahko se udejani kot zaslepljujoča svetla jutranja zarja, ki ožarja bele meglice nad pokrajino, ali kot intenzivno sonce ob vročem dnevu, ko narava trepeta od močne svetlobe in nas prisili, da si zastremo oči. Ožarjenost je lahko intenzivna do te mere, da se naravna kulisa porazgubi in zreducira na detajle ob robu slike, iz nasičene in skrivnostne rumene svetlobe s pridihom naravnih zemeljskih tonov pa se izluščijo figure. Skozi nedoumljive povezave avtoričine notranje zavesti najdejo pot na slikarska platna različne podobe: od narave in predmetov do živali in oseb, ki so, poleg svetlobe, najpomembnejši element njenega slikarstva. Raznolike podobe tke kot živo tkivo, spleta jih do te mere, da se spojijo in zlijejo v eno. Idilična narava, nedoločljive pokrajine, skrivnostna atmosfera in harmonične scenske postavitve se povežejo v globokem občutenju nadnaravnega, duhovnega in pomirjujočega. Najdemo se v vmesnem kraju med vzvišeno svetlobo in zemeljsko materijo v močnem občutenju skrivnostnega in svetega, ki naše misli, če se le prepustimo, popelje v nove dimenzije.

Monika Lazar se v svojih umetniških delih kaže kot izredno intuitivna slikarka, ki svoje večine ter široko paleto teoretičnega in slikarskega znanja kombinira z inspiracijami – te pa najdejo pot do nje na različne načine. Tradicionalni krščanski ikonografski motivi kot so *Bega v Egipt*, *Križanje*, *Sedež modrosti (Sedes sapientiae)*, *Sveti pogovor (Sacra conversazione)* globoko nagovarjajo njena čustva in tako mnoge med njimi vedno znova reinterpreterira in parafrazira. Motiv *Bega v Egipt* je lahko predstavljen v pokrajini s pohodniki, turisti, ki so kot sodobni romarji v nezavednem iskanju svetega, lahko pa je prizor zreduciran na v komaj naznačeni pokrajini sedečega majhnega otroka, Jezuščka, nad katerim bdi usoda v podobi sfinge. Obilo navdiha umetnici nudi tudi obsežna mariološka ikonografija in raznoliki Marijo upodabljaajoči motivi, a so le-ti posodobljeni in prilagojeni osebni ikonografiji slikarke. Zanimiv je njen koncept Marije kot boginje tisočih imen in tisočih obrazov, z množico nazivov, s katerimi jo imenujejo verniki v lavretanskih litanijah, poslušanje katerih je za umetnico pomirjujoča, duhovna in meditativna izkušnja. Marija je lahko upodobljena kot mati z otrokom ali pa jo avtorica parafrazira v seriji upodobitev močnih in odločnih boginj, lepotic, ki iz platna neustrašno zrejo v gledalca. Novejše slikarkino zanimanje predstavljajo angeli, za katere se zdi, da nadaljujejo koncept boginje tisočih imen. Slikarka čuti, da je to tema, ki jo današnji čas potrebuje.

Močna osebna nota ustvarjanja Monike Lazar se izrazi pri oblikovanju figur, saj z upodabljanjem članov svoje družine, predvsem moža, obeh hčerk in vnučka, kot tudi prijateljev in znancev ustvarja lastno ikonografijo. To ji omogoča ponotranjiti raznolike ideje in inspiracije, obenem pa družino postavi na pedestal svoje umetnosti. Delno idealizirane figure portretov resničnih oseb občasno nadomesti z izmišljenimi portreti, za katerimi pa so vedno točno določene ideje. Od jasnih obraznih potez upodobljenih so oči najbolj intenzivne, saj razgaljajo dušo. Umetnica je duše upodobljencev raziskovala že v svoji

"temni fazi" reinterpreteracije fajumskih posmrtnih portretov, ko je iskala tisto, kar je uresničeno, permanentno, nespremenljivo in božje v človeku. Zanimanje za globoke notranje vsebine in zavračanje plehkosti je tematika, ki jo je ohranila iz tega obdobja.

Ideje in vzore črpa tudi iz slavnih del svetovne umetnosti, pri čemer jo lahko nagovori le detajl ali pa celotna kompozicija. Občutek znanega, nekakšen *déjà-vu* ob nekaterih slikah, gledalca ne bo varal, saj je morda ravno to delo inspiriral Raffaello Santi, Giorgione ali John Everett Millais, klasična skulptura ali le manjši liki z velikih baročnih slik. Po drugi strani pa lahko odločna Boginja spominja na manekenko z modne piste, katere poza s fotografije v reviji se je umetnici še posebej vtisnila v spomin.

Monika Lazar zase pravi, da je počasna slikarka, a ustvarja več slik hkrati, skupaj jih spleta delček za delčkom, vodijo jo občutki in inspiracija, ideja končanega dela pa se ji razkriva sproti. Tehniko akrila uporablja v akvarelni tehniki, brez pastoznosti. Z izmeničnim nanašanjem in rahlim brisanjem lazurnih nanosov doseže učinke rahle megličaste tkanine skozi katero proseva svetloba.

Umetnica v svoje slike izlije tako svoja čustva kot akademski razum in znanje, zato ni presenetljivo, da so njena dela večplastna v strukturi in pomenu. Obenem skrivajo in razkrivajo in ob vsakem novem pogledu lahko odkrijemo nekaj novega, tako v sliki kot v sebi.

Daša Čopi

Počitek v gozdu, akril, 80 cm x 70 cm, detajl

Oče z otrokom, akril, 100 cm x 70 cm, detajl

Počitek ob reki, akril, 100 cm x 70 cm, detajl